

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 15.12.2005
KOM(2005) 649 lopullinen

2005/0259 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

**tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden
tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa**

(komission esittämä)

{SEK(2005) 1629}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. Yleistä

1.1.1. Euroopan unionissa

Eurooppa-neuvosto kehotti Tampereella 15. ja 16. lokakuuta 1999 pitämässään kokouksessa vahvistamaan yhteiset menettelysäännöt yksinkertaistettuja ja nopeutettuja rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä varten, jotka koskevat elatusapua, ja poistamaan sellaiset välivaiheet, jotka vielä ovat tarpeen jäsenvaltiossa annettujen tuomioiden tunnustamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi pyynnön vastaanottavassa toisessa jäsenvaltiossa.

Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamista yksityisoikeuden alalla koskevassa ohjelmassa, joka hyväksyttiin 30. marraskuuta 2000¹, kehoitetaan poistamaan eksekvatuurimenettely elatusapusaatavilta, jotka kuuluvat tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001², jäljempänä 'Bryssel I -asetus', soveltamisalaan. Kyseisessä ohjelmassa todetaan yleisesti, että *"joskus voi olla tarpeen ja suorastaan välttämätöntä sopia Euroopan tasolla tietyistä menettelysäännöistä, jotka olisivat yhteisiä vähimmäistakuuta"*, ja jopa pyrkii *"yhdenmukaistamaan menettelyjä"*. Vastavuoroisen tunnustamisen liitännäistoimenpiteinä olisi *"pyrittävä siihen, että jossain jäsenvaltiossa annettujen tuomioiden täytäntöönpanoa toisessa jäsenvaltiossa voitaisiin tehostaa"*, esimerkiksi mahdollistamalla *"tarkkojen tietojen hankkiminen jäsenvaltioiden alueella olevan velallisen kaikesta omaisuudesta"*, jotta vastavuoroisen tunnustamisen periaate toteutuisi *"jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten välisen yhteistyön tehostuessa"*. Vastavuoroista tunnustamista voitaisiin helpottaa myös *"lainvalintasääntöjen yhdenmukaistamisella"*.

Eurooppa-neuvosto korosti uudelleen kyseisen ohjelman merkitystä marraskuussa 2004 hyväksyessään Haagin ohjelman³, jossa se toteaa, että *"tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamista siviili- ja kauppaoikeuden alalla koskevan toimenpideohjelman täytäntöönpanon jatkamisen on näin ollen oltava tärkein painopiste tulevina vuosina, jotta se saataisiin päätökseen vuoteen 2011 mennessä"*.

Neuvosto ja komissio hyväksyivät 2. ja 3. kesäkuuta 2005 yhteisen toimintaohjelman Haagin ohjelman muuttamiseksi konkreettisiksi toimiksi. Toimintaohjelmassa mainitaan yksityisoikeuden alalla tehtävän yhteistyön osalta, että vuonna 2005 on tarkoitus hyväksyä *"ehdotus elatusvelvoitteista"*⁴.

¹ EYVL C 12, 15.1.2001.

² EYVL L 12, 16.1.2001.

³ EUVL C 53, 3.3.2005.

⁴ Euroopan unionin neuvoston asiakirja 9778/2/05 REV 2 JAI 207.

1.1.2. Kansainvälisellä tasolla

Kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevässä Haagin konferenssissa⁵ on myös ryhdytty elatusavun alalla uusiin aloitteisiin voimassa olevien sopimusten nykyaikaistamiseksi⁶. Erityisvaliokunta on kokoontunut kolmesti eli toukokuussa 2003, kesäkuussa 2004 ja huhtikuussa 2005 käsittelemään elatusapua koskevaa uutta yleissopimusta. Kyseisen valiokunnan on tarkoitus kokoontua neljännen kerran kesäkuussa 2006, jotta vuoden 2007 alkupuoliskolla voitaisiin järjestää diplomaattikokous. Euroopan yhteisö on aktiivisesti mukana näissä neuvotteluissa.

Haagissa käytyjen neuvottelujen ja yhteisön hankkeiden yhteensovittamisessa on pyrittävä näiden kahden työprosessin väliseen synergiaan, sillä kyseessä ei ole kaksi toistensa kanssa ristiriitaista vaan johdonmukaista ja toisiaan täydentävää prosessia, kuten Eurooppa-neuvoston Haagin ohjelmassa muistutetaan.

Euroopan yhteisön on näin ollen pystyttävä omaksumaan yhtenäinen strategia kansainvälisissä neuvotteluissa, ja sen on samanaikaisesti jatkettava pyrkimyksiään luoda yhteisöön todellinen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue.

Haagin konferenssi tarjoaa Euroopan yhteisölle kansainvälisen foorumin, joka mahdollistaa poliittisen yhteistyön kehittämisen kolmansien maiden kanssa yksityisoikeuden alalla. Tarjoamalla mahdollisuuden vuorovaikutukseen ja keskusteluun Haagin konferenssi on arvokas innoituksen lähde Euroopan yhteisössä suunniteltaville töille. On myös mahdollista, että Haagissa käytävät neuvottelut johtavat joillakin erityisaloilla tuloksiin, jotka voitaisiin sisällyttää Euroopan unionin lainsäädäntöön.

Yhteisössä voidaan kuitenkin joutua etsimään erityisiä ratkaisuja, kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden välisen yhdentymisen aste kolmansien maihin verrattuna ja Euroopan unionilla olevien tavoitteiden runsaus. Yhteistyö jäsenvaltioiden välillä voi olla paljon tiiviimpää kuin kolmansien maiden kanssa, koska jäsenvaltioilla on käytettävissään paitsi entistä yhtenäisemmät ja täydellisemmät tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevat säännöt myös toimiva Euroopan oikeudellinen verkosto.

1.2. Tavoitteet

Ehdotuksella pyritään poistamaan esteet elatusavun perimisessä Euroopan unionissa. Ehdotuksella ei tosin pystytä muuttamaan sitä seikkaa, että joskus elatusvelvollisten taloudellinen ja sosiaalinen tilanne on heikko, ja he eivät näin ollen työttömyyden ja säännöllisten tulojen puutteen vuoksi kykene täyttämään velvoitteitaan. Ehdotuksen avulla voidaan kuitenkin luoda oikeudellinen toimintaympäristö, jossa otetaan huomioon elatusavun

⁵ Internet-sivut: <http://www.hcch.net>.

⁶ Lasten elatusapuun sovellettavasta laista Haagissa 24. lokakuuta 1956 tehty yleissopimus. Lapsen elatusapua koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Haagissa 15. huhtikuuta 1958 tehty yleissopimus. Lasten elatusapuun sovellettavasta laista Haagissa 2. lokakuuta 1973 tehty yleissopimus, joka korvaa 24. lokakuuta 1956 tehdyn Haagin yleissopimuksen lasten elatusapuun sovellettavasta laista mainittujen sopimusten osapuolina olevien jäsenvaltioiden välisissä suhteissa. Elatusapua koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Haagissa 2. lokakuuta 1973 tehty yleissopimus, joka korvaa 15. huhtikuuta 1958 tehdyn Haagin yleissopimuksen elatusapua koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta mainittujen sopimusten osapuolina olevien jäsenvaltioiden välisissä suhteissa. Luetteloon on lisättävä New Yorkissa 20. kesäkuuta 1956 tehty Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus elatusavun perimisestä ulkomailta.

saajien oikeudet pyrkimykset. Elatusapuun oikeutettujen on pystyttävä saamaan helposti, nopeasti ja useimmiten maksutta täytäntöönpanoperuste, joka voi liikkua esteettä Euroopan oikeusalueella ja jonka avulla elatusapu saadaan tosiasiallisesti ja säännöllisesti maksuun.

Tällainen uusi EU:n oikeusjärjestys edellyttää muitakin toimia kuin vain nykyisten välineiden selkeyttämistä. On toteutettava laajamittaisia toimenpiteitä kaikilla merkityksellisillä yksityisoikeudellisissa asioissa harjoitettavan oikeudellisen yhteistyön aloilla. Näitä ovat kansainvälinen toimivalta, sovellettava lainsäädäntö, tunnustaminen ja täytäntöönpano, yhteistyö sekä oikeudenkäyntien moitteettoman sujumisen esteiden poistaminen. Toimenpiteet olisi lisäksi sisällytettävä yhteen yhteisön välineeseen.

Toimintaa ohjaa kolme ehdottoman keskeistä tekijää:

1.2.1. Kansalaisten elämän helpottaminen

Ensinnäkin halutaan yksinkertaistaa menettelyjä, joihin on turvaututtava elatusapusaatavan vahvistamiseksi. Bryssel I -asetuksen kansainväliset toimivaltasäännöt tarjoavat jo nyt elatusapuun oikeutetulle mahdollisuuden ottaa yhteyttä lähimpään viranomaiseen, mutta tilannetta voidaan parantaa entisestään ja poistaa tietynlaisia epäselvyyksiä. Kun tuomio on annettu, on varmistettava, että sillä on ilman lisämuodollisuuksia sama oikeusvoima kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa se on annettu. Näin päästään tavoitteeseen poistaa ”välivaiheen toimenpiteet”.

Elatusapuun oikeutetulle on yleisemmin elatusavun perinnän jokaisessa vaiheessa tarjottava tukea ja apua, joita ei nykyään vielä ole saatavilla. Tätä varten jäsenvaltioiden välillä pyritään ottamaan käyttöön yhteistyömekanismeja. Samoin olisi oltava mahdollisuus toteuttaa tarvittavat toimet elatusapuun oikeutetun asuinpaikkakunnalla, myös varsinaisessa täytäntöönpanovaiheessa erityisesti palkanpidätystä tai pankkitilin suoraa veloitusta koskevan päätöksen saamiseksi, jotta voidaan käynnistää yhteistyömekanismit tai saada haltuun tietoja, joiden turvin elatusvelvollinen voidaan paikantaa ja hänen omaisuutensa arvioida. Tämän vuoksi halutaan parantaa oikeusturvaa luomalla järjestelmä, jossa jäsenvaltioiden keskusviranomaiset edustavat elatusapuun oikeutettujen etuja.

Yksinkertaistuksella halutaan päästä eroon alaa ohjaavien oikeuslähteiden kirjosta, sillä nykyisellään Euroopan unionissa ei ole yhtä täydellisesti yhdenmukaistettua järjestelmää, joka ohjaisi elatusaputuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa.

Bryssel I -asetuksen 71 artiklan mukaan asetus ei vaikuta ”tuomioistuinten toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista taikka täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin sopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat”. Kyseisen artiklan viimeisen kohdan mukaan: ”Jos erityistä oikeudenalaa koskeva yleissopimus, jonka osapuolia ovat sekä jäsenvaltio, missä tuomio on annettu, että jäsenvaltio, jolle pyyntö on osoitettu, sisältää tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevia ehtoja, niitä on noudatettava.” Elatusavun muodostamalla ”erityisellä oikeusalueella” unionin 25 jäsenvaltiosta 17 valtiota on lapsen elatusapua koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta 2. lokakuuta 1973 tehdyn Haagin yleissopimuksen sopimuspuolena. Näiden jäsenvaltioiden osalta sovelletaan siis vuoden 1973 yleissopimuksen määräyksiä, sillä kyseinen yleissopimus on tehty ennen Bryssel I -asetuksen antamista.

Kyseisen yleissopimuksen 26 artiklan mukaan sopimusvaltio voi kuitenkin pidättää itselleen oikeuden jättää tunnustamatta tai panematta täytäntöön tiettyjä päätöksiä, erityisesti jos ne

koskevat elatusapua aikuisten, sivusukulaisten tai avioliiton kautta sukua olevien henkilöiden välillä. Vuoden 1973 yleissopimuksen sopimusvaltioina olevat jäsenvaltiot⁷ ovat suurimmalta osin tehneet yhden tai useamman varauksen kyseisen määräyksen perusteella. Näin ollen elatusapua koskevien päätösten tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa on tietynlaista ristiriitaisuutta.

Tällainen epäsointi heijastaa jäsenvaltioiden välillä itse elatusavun käsitteessä olevia tiettyjä eroja. Vuoden 1973 yleissopimukseen tehtävät varaukset mahdollistavat näiden erojen ilmaisemisen. Varumalausekkein on mahdollista vastustaa tiettyjen elatusapua koskevien tuomioiden tunnustamista vetoamalla oikeusjärjestyksen perusteisiin. Oikeusjärjestyksen perusteita ei enää sovelleta tapauskohtaisesti, jälkikäteen, vaan niitä sovelletaan yleisesti ja etukäteen tekemällä varauksia yhteisön oikeuteen nähden etusijaiseen vuoden 1973 yleissopimukseen.

Tällaisia eroja ei enää tulisi hyväksyä Euroopan unionissa, sillä unionissa on kaikkein korkeimmalla poliittisella tasolla päätetty edistää elatusapua koskevien tuomioiden vapaata liikkuvuutta. Olisi kuitenkin pohdittava, miten tyyntyyttää jäsenvaltioiden huolenaiheita, jos jäsenvaltiot ovat vanhassa järjestelmässä ilmaisseet halukkuutensa rajoittaa tällaista liikkuvuutta.

1.2.2. Oikeusvarmuuden lisääminen

Jos lainvalintasäännöt yhdenmukaistetaan, ensisijaisena etuna seuraa ennen kaikkea se, että elatusapuun oikeutetut pystyvät toimimaan täysin tietoisena tilanteesta eivätkä joudu miettimään erilaisten kansallisten järjestelmien eroja. Yhdenmukaistaminen takaa näin eräänlaisen oikeudellisen ennakoitavuuden.

Kun käytössä on sovellettavaa lakia koskevat säännöt, toimivaltainen tuomioistuin tekee päätöksen asiaa läheisimmin koskevien aineellisen oikeuden säännösten perusteella. Näin pystytään välttämään kaikkein epäoikeudenmukaisimmat tilanteet, sillä saavutettu tulos vastaa parhaiten elatusapuun oikeutetun tilannetta, eikä hänen tarvitse kärsiä lainvalintasääntöjen eroista.

Tunnustamisvaiheessa lainvalintasäännöt myötäilevät ja helpottavat näin ollen välivaiheen toimenpiteiden poistamista. Tuomiosta ei voi tulla kovin kiistanalaista, kun se on tehty yhdenmukaistettujen sääntöjen mukaisesti määräytyneen lain nojalla.

Sovellettavaa lakia koskevat säännöt mahdollistavat myös suoraan sen, että voidaan evätä tietynlaiset elatusvaateet, joita ei yleisesti hyväksytä (esimerkiksi sisarusten väliset vaateet). Lainvalintasäännöt muodostavat näin ollen turvaverkon tuomioiden vapaan liikkuvuuden alueella. Ne tyyntyyttävät niitä jäsenvaltioita, jotka tulkitsevat tiukasti elatusavun käsitettä.

Lainvalintasääntöjen tavoitteena ei ole kieltää olemassa olevia eroavaisuuksia. Tavoitteena ei suinkaan ole yhdenmukaistaa yhteiskunnallisia, taloudellisia tai kulttuurisia näkökohtia, joista jäsenvaltiot kantavat huolta, vaan varmistaa, ettei päätöksiä tehdä sellaisen lainsäädännön nojalla, joka ei ole riittävässä yhteydessä asianomaiseen perhetilanteeseen.

⁷ 17 jäsenvaltiota: Alankomaat, Espanja, Italia, Kreikka, Liettua, Luxemburg, Puola, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Suomi, Tanska, Tšekki, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta.

1.2.3. Perinnän tehokkuuden ja jatkuvuuden varmistaminen

Nykytilannetta voidaan muuttaa konkreettisesti ja pysyvästi ainoastaan, jos pystytään parantamaan elatusavun tosiasiallista perintää. Elatusapuun oikeutetulla on oltava mahdollisuus saada tuomio, joka on täytäntöönpanokelpoinen koko unionissa ja jonka täytäntöönpano tapahtuu yksinkertaisella ja yhdenmukaistetulla tavalla. Tämä edellyttää kolmen seikan täyttymistä. Ensinnäkin elatusapua koskevien tuomioiden väliaikaisen täytäntöönpanon on aina tapahduttava ilman eri toimenpiteitä. Toiseksi on poistettava välivaiheen menettelyt, joita tarvitaan jossain jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi toisessa jäsenvaltiossa. Kolmanneksi on toteutettava varsinaista täytäntöönpanoa koskevia toimenpiteitä, joita ovat elatusvelvollisen tilannetta koskevien tietojen saanti, suoran palkanpidätyksen tai pankkitilin veloituksen mahdollistavien oikeusvälineiden käyttöönotto ja elatusapusaatavien ensisijaisuuden vahvistaminen.

Tämän ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseen pyritään kunnioittaen täysimääräisesti Euroopan unionissa tunnustettuja perusoikeuksia. Elatusapuun oikeutettujen ja elatusvelvollisten oikeuksien välinen tasapaino saadaan turvattua. Erityisesti varmistetaan aina oikeus tasapuoliseen oikeudenkäyntiin ja henkilötietojen suojaan.

2. SIDOSRYHMIEN KUULEMINEN

Komissio on teettänyt tutkimuksen elatusapusaatavien perimisestä Euroopan unionin jäsenvaltioissa⁸.

Ensimmäinen asiantuntijakokous järjestettiin 3. marraskuuta 2003. Tavoitteena oli määrittää keskeiset näkökohdat, joita olisi käsiteltävä elatusvelvollisuudesta laadittavassa vihreässä kirjassa.

Komissio hyväksyi elatusvelvollisuutta käsittelevän vihreän kirjan 15. huhtikuuta 2004⁹. Ensimmäinen julkinen kuuleminen järjestettiin 2. kesäkuuta 2004. Lisää vastauksia saatiin myöhemmin¹⁰.

Komission yksiköt laativat kolme alustavaa lainsäädäntöesitystä sisältävän valmisteluasiakirjan, jonka perusteella järjestettiin toinen asiantuntijakokous 12. toukokuuta 2005. Kokouksessa käsiteltiin kaikkia mahdollisia Euroopan unionissa esille nousevia elatusapuun liittyviä kysymyksiä: muun muassa sovellettavaa lainsäädäntöä, kansainvälistä toimivaltaa, tuomioiden tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa, tiettyjen menettelysääntöjen yhdenmukaistamista, keskusviranomaisten välistä yhteistyötä sekä tietojen saatavuutta.

Kokoukseen osallistujia pyydettiin esittämään komissiolle kirjallisia huomautuksia edellä mainitusta valmisteluasiakirjasta, joka siis sisälsi kolme alustavaa lainsäädäntöesitystä.

⁸ Tähän tutkimukseen voi tutustua komission oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosaston Internet-sivustolla, jonka osoite on

http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

⁹ KOM(2004) 254 lopullinen.

¹⁰ Esitettyihin mielipiteisiin voi tutustua osoitteessa

http://europa.eu.int:8082/comm/justice_home/ejn/maintenance_claim/maintenance_claim_ec_en.htm

Komissio on toteuttanut vaikutusarvion, joka on liitetty tähän ehdotukseen. Samoin on tarkasteltu vihreän kirjan esittämisen yhteydessä ja myös sen jälkeen saatuja asiantuntijakommentteja. Useita eri vaihtoehtoja on hahmoteltu. Niitä ovat tilanteen säilyttäminen ennallaan, muut kuin lainsäädännölliset toimet ja erilaiset yhteisön lainsäädäntöaloitteet. Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että yhteisön on suunniteltava laajamittaista toimia, jotka kattavat kaikki mahdolliset toiminta-alat, jotta voitaisiin vastata elatusapuun oikeutettujen kohtaamiin moninaisiin vaikeuksiin siitä riippumatta, ovatko nämä vaikeudet luonteeltaan oikeudellisia vai käytännöllisiä.

3. EHDOTUKSEN OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

3.1. Oikeusperusta

Tämän ehdotuksen aihealue kuuluu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 65 artiklan soveltamisalaan, ja ehdotuksen oikeusperustan muodostaa perustamissopimuksen 61 artiklan c alakohta.

Perustamissopimuksen 65 artiklan mukaisesti yhteisöllä on lainsäädäntövalta oikeudellisen yhteistyön alalla sellaisissa yksityisoikeudellisissa asioissa, joiden vaikutukset ulottuvat valtioiden rajojen yli, siinä määrin kuin se on tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi.

Kaikki tässä ehdotuksessa suunnitellut toimenpiteet viittaavat 65 artiklan ohjeellisessa luettelossa nimenomaisesti mainittuihin toimenpiteisiin: tuomioistuinten toimivallan määräytyminen, lainvalintasäännöt, tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano sekä riita-asiain oikeudenkäyntien moitteettoman sujumisen esteiden poistaminen edistämällä riita-asiain oikeudenkäyntiä koskevien säännösten yhteensopivuutta.

Yhteisön toimielimillä on harkintavaltaa määrittää, onko tällainen toimenpide tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Tällä ehdotuksella helpotetaan sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa sikäli, että luodaan uusi oikeudellinen toimintaympäristö, jonka tarkoituksena on tehostaa elatusapusaatavien perintää, ja näin autetaan osaltaan poistamaan henkilöiden vapaan liikkuvuuden esteitä. Jäsenvaltioiden välillä on edelleen sitkeästi pysyviä eroja elatusapusaatavien perinnässä.

Sikäli kuin edellytyksenä mainitaan vaikutusten ulottuminen rajojen yli, ehdotukseen sisältyy toimenpiteitä, joiden tavoitteena on helpottaa tuomioiden saamista ja täytäntöönpanoa tilanteissa, joissa on kansainvälinen ulottuvuus. Tuomioistuinten toimivallan määräytymistä ja lainvalintaa koskevat säännöt koskevat kansainvälisiä tilanteita, ja ne sisällyttävät piiriinsä oikeudellisia näkökohtia eri maista. Tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanokelpoisuutta koskevien säännösten tavoitteena on mahdollistaa se, että jossakin jäsenvaltiossa annettu tuomio on ilman eri toimenpiteitä täytäntöönpanokelpoinen missä tahansa muussa jäsenvaltiossa. Näihin säännöksiin yhdistetään toimenpiteitä, joilla vähimmäistasolla yhdenmukaistetaan kansallisia menettelysääntöjä. Tähän ehdotukseen sisältyvien täytäntöönpanotoimenpiteiden tarkoituksena on helpottaa jossakin jäsenvaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanoa toisessa jäsenvaltiossa. Yhteistyötä ja tietojenvaihtoa koskevat säännökset koskevat yksinomaan kahden jäsenvaltion välisiä tilanteita.

Tämä asetus hyväksytään perustamissopimuksen 67 artiklan 2 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen eli neuvoston on hyväksyttävä asetus yksimielisesti Euroopan parlamenttia kuultuaan. Komissio katsoo, että tämä ehdotus koskee perheoikeutta perustamissopimuksen 67 artiklan 5 kohdan toisen luetelmakohdan mukaisessa merkityksessä.

Vaikka kyseinen tulkinta on oikeudellisesti ensisijainen, kun otetaan huomioon elatusavun ja perheoikeuden väliset hyvin kiinteät yhteydet, joudutaan kuitenkin toteamaan, että tällainen luokittelu aiheuttaa omat hankaluutensa. Siinä ei oteta riittävällä tavalla huomioon elatusvastuun käsitteen kaksinaisuutta, eli elatusvastuun lähtökohta on perheessä mutta sen toteutus on rahaan liittyvä asia, aivan kuten minkä tahansa muunkin saatavan.

Yhteisön lainsäätäjä on tähän mennessä katsonut, että elatusapuun voidaan soveltaa yksityisoikeudellisissa asioissa harjoitettavaa oikeudellista yhteistyötä koskevia yleisiä oikeussääntöjä, eikä se kuulu perheoikeuden piiriin. Elatusapu sisältyy 27. syyskuuta 1968 tehdyn Brysselin yleissopimuksen rakennetta noudattavan Bryssel I -asetuksen soveltamisalaan, perheoikeus puolestaan ei. Sitä vastoin keskeiset perheoikeuteen liittyvät tekijät (avioero, vanhempainvastuu) sisältyvät tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003¹¹, jäljempänä 'uusi Bryssel II -asetus', soveltamisalaan, elatusapu puolestaan ei. Elatusapusaatavat on myös sisällytetty riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöön otosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 805/2004¹², jäljempänä 'TEE-asetus', soveltamisalaan, ja kyseinen asetus on hyväksytty yhteispäätös menettelyä noudattaen.

Tämä ehdotus sijoittuu selkeästi erilaiseen yhteyteen, sillä se koskee yksinomaisesti elatusapua, jotka edellä mainituissa muissa välineissä ovat vain osa soveltamisalaa. Komission on kunnioitettava perustamissopimusta ja näin ollen todettava, että koska tämä ehdotus koskee perheoikeutta, siihen ei voida soveltaa yhteispäätös menettelyä.

Edellä mainitut hankaluudet voitaisiin välttää, jos neuvosto päättää sisällyttää elatusavun yleisten oikeussääntöjen piiriin. Perustamissopimuksen 67 artiklan 2 kohdan toisen luetelmakohdan nojalla neuvosto voi Euroopan parlamenttia kuultuaan yksimielisesti päättää, että perustamissopimuksen 251 artiklassa tarkoitettua menettelyä sovelletaan kaikkiin perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston soveltamisalaan kuuluviin aloihin tai osaan niistä. On siis mahdollista siirtää elatusapuun liittyvät asiat yksimielisyyttä edellyttävästä menettelystä yhteispäätös menettelyyn.

Komissio kehottaa neuvostoa tekemään tällaisen päätöksen. Päätös olisi elatusavun erityisluonteen mukainen ja sopisi lainsäädännölliseen yhteyteen, jossa yhteisö on tähän mennessä tällä alalla toiminut.

¹¹ EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1–29.

¹² EUVL L 143, 30.4.2004, s. 15–39.

3.2. Suhteellisuus ja toissijaisuus

Tämän ehdotuksen tavoitteita ei voida saavuttaa jäsenvaltioiden toimin. Kansainvälistä toimivaltaa ja lainvalintaa koskevien sääntöjen sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevien sääntöjen on oltava yhdenmukaiset sisämarkkinoiden toiminnan helpottamiseksi. Ainoastaan yhteisön tasolla toteutetulla toimella voidaan varmistaa sovellettavien sääntöjen vastaavuus. Näin on toimittu myös aiemmin, esimerkiksi Bryssel I -asetuksen kanssa. Sama koskee yhteistyösääntöjä, sillä kaikkiin nimettyihin keskusviranomaisiin on Euroopan unionissa sovellettava samoja keskinäistä avunantoa koskevia vaatimuksia.

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä se on rajattu tiukasti niihin toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisesti lainvalintasääntöjen avulla voidaan välttää aineellisen oikeuden kaikenmuotoinen yhdenmukaistaminen. Toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevilla säännöillä on puolestaan vain hyvin vähän vaikutusta sisäisiin menettelyvaatimuksiin.

Säädöksen muodoksi on valittu asetus useasta syystä. Jäsenvaltioille ei voida jättää harkinnanvaraakaan määritettäessä kansainvälistä toimivaltaa koskevia sääntöjä, joiden tavoitteena on taata kansalaisille ja taloudellisille toimijoille oikeusvarmuus, eikä myöskään tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan menettelyn osalta, koska sen on oltava selkeä ja yhdenmukainen kaikissa jäsenvaltioissa. Sama koskee lainvalintasääntöjä. Ehdotukseen sisältyy sovellettavaa lakia koskevat yhdenmukaiset säännöt, jotka ovat täsmälliset ja ehdottomat eivätkä edellytä toimenpiteitä asetuksen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Jos jäsenvaltioilla tätä vastoin olisi harkintavaltaa näiden sääntöjen saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä, oikeudellinen epävarmuus jatkuisi, ja juuri sen poistaminen on tämän ehdotuksen tavoitteena.

Yleisemmällä tasolla tällä alalla on keskeisenä tavoitteena avoimuus, ja sääntöjen on oltava tulkittavissa välittömästi ja yhdenmukaisesti Euroopan yhteisössä ilman että on tarpeen tutkia kansallisia lakeja, joiden avulla yhteisön säädös on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tämä kansallinen lainsäädäntö ei useinkaan ole asianomaisen elatusavun hakijan kotimaan lainsäädäntöä. Koska säädökseksi on valittu asetus, yhteisöjen tuomioistuin voi varmistaa säännösten yhdenmukaisen soveltamisen jäsenvaltioissa.

3.3. Yhdistyneen kuningaskunnan, Irlannin ja Tanskan asema

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen IV osastoa, jonka soveltamisalaan tämän asetusehdotuksen asiasisältö kuuluu, ei sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Irlantiin, paitsi jos nämä valtiot haluavat osallistua tähän toimintaan perustamissopimukseen liitettyssä pöytäkirjassa määritellyin ehdoin.

Perustamissopimuksen IV osastoa ei sovelleta myöskään Tanskaan sen asemasta annetun pöytäkirjan nojalla.

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 61 artiklan c alakohdan ja 67 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen¹³,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹⁴,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹⁵,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan yhteisö on ottanut tavoitteekseen toteuttaa ja kehittää Euroopan unionia vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen toteuttamiseksi asteittain yhteisön on erityisesti toteutettava oikeudelliseen yhteistyöhön yksityisoikeuden alalla liittyviä toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta.
- (2) Tältä osin yhteisö on jo muiden toimenpiteiden ohella antanut seuraavat asetukset: oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1348/2000¹⁶, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001¹⁷, siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta 28 päivänä toukokuuta 2001 tehty neuvoston päätös 2001/470/EY¹⁸, jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28 päivänä toukokuuta 2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1206/2001¹⁹, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä

¹³ EUVL C , , s. .

¹⁴ EUVL C , , s. .

¹⁵ EUVL C , , s. .

¹⁶ EYVL L 160, 30.6.2000, s. 37.

¹⁷ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

¹⁸ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

¹⁹ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 1.

marraskuuta 2003 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003²⁰ ja riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 805/2004²¹.

- (3) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto suositti vahvistamaan yhteiset menettelysäännöt sellaisia yksinkertaistettuja ja nopeutettuja valtioiden rajat ylittäviä oikeudenkäyntejä varten, jotka koskevat elatusapusaatavia. Se suositteli myös kaikkien sellaisten välivaiheiden poistamista, jotka vielä ovat tarpeen jossakin jäsenvaltiossa annettujen tuomioiden tunnustamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi pyynnön vastaanottavassa toisessa jäsenvaltiossa.
- (4) Komission ja neuvoston yhteinen toimenpideohjelma, joka koskee tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamista siviili- ja kauppaoikeuden alalla, hyväksyttiin 30 päivänä marraskuuta 2000²².
- (5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 4 ja 5 päivänä marraskuuta 2004 Brysselissä pitämässään kokouksessa uuden ohjelman eli niin sanotun Haagin ohjelman ”Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittaminen Euroopan unionissa”.
- (6) Neuvosto ja komissio hyväksyivät 2 ja 3 päivänä kesäkuuta 2005 yhteisen toimintaohjelman, jolla Haagin ohjelma muutetaan konkreettisiksi toimiksi ja jossa todetaan, että olisi hyväksyttävä elatusapua koskevia ehdotuksia.
- (7) Elatusapuun oikeutetun on pystyttävä helposti saamaan jossakin jäsenvaltiossa päätös, joka on ilman eri toimenpiteitä täytäntöönpanokelpoinen missä tahansa muussa jäsenvaltiossa ja jonka täytäntöönpano on yksinkertaista ja nopeaa.
- (8) Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kansalaiset voivat helpommin tutustua sovellettaviin oikeusnormeihin, on suotavaa koota yhteen välineeseen kaikki toimenpiteet, jotka ovat tarpeen elatusavun perimiseksi Euroopan yhteisössä. Tähän asetukseen on sen vuoksi sisällytettävä tuomioistuinten toimivallan määräytymistä, lainvalintasääntöjä, ulkomaisten tuomioistuimien tuomioiden täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa sekä yhteistyötä koskevat säännöt.
- (9) Asetusta on sovellettava kaikkiin elatusvastuisiin, jotka johtuvat perhesuhteista tai suhteista, joiden vaikutukset ovat perhesuhteisiin verrattavissa, jotta varmistetaan kaikkien elatusapuun oikeutettujen tasapuolinen kohtelu.
- (10) Kansainvälistä toimivaltaa koskevat säännöt eroavat hieman nykyisin sovellettavista säännöistä, sellaisena kuin ne ovat asetuksen (EY) N:o 44/2001 johdosta. Jotta voitaisiin turvata elatusapuun oikeutettujen edut paremmin ja helpottaa hyvää oikeudenkäyttöä Euroopan unionissa, sääntöjä on selvennettävä ja niiden on vastedes katettava kaikki tilanteet, joissa on riittävä yhteys asianosaisten ja jäsenvaltion välillä. Vaikka vastaajan asuinpaikka on Euroopan unionin ulkopuolisessa valtiossa, tämä ei enää saa olla syy jättää yhteisön säännökset soveltamatta ja turvautua takaisin- ja edelleenviittaukseen kansalliseen lainsäädäntöön.

²⁰ EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1.

²¹ EUVL L 143, 30.4.2004, s. 15.

²² EYVL C 12, 15.1.2001.

- (11) Asianosaisten on voitava yhteisestä sopimuksesta valita toimivaltainen tuomioistuin, paitsi jos kyseessä on alaikäisen lapsen elatusapu, jolloin halutaan suojella heikompaa osapuolta.
- (12) Olisi säädettävä selkeästä ja tehokkaasta järjestelmästä vireilläolevien ja toisiinsa liittyvien kanteiden ratkaisemiseksi.
- (13) Lainvalintasääntöjä on sovellettava ainoastaan elatusapuun, eivätkä ne määritä, mitä lakia sovelletaan niiden perhesuhteiden vahvistamiseen, joihin elatusvastuu perustuu.
- (14) Edelleen on ensisijaisesti sovellettava elatusapuun oikeutetun asuinpaikan lakia, kuten voimassa olevissa kansainvälisissä välineissäkin, mutta toissijaisesti on sovellettava tuomioistuinvaltion lakia, sillä sen perusteella voidaan usein ratkaista riita-asiat kyseisellä erityisalalla yksinkertaisesti, nopeasti ja vähemmin kustannuksin.
- (15) Jos kumpikaan edellä mainituista kahdesta laista ei tarjoa elatusapuun oikeutetulle mahdollisuutta saada elatusvelvolliselta elatusapua, on oltava mahdollista soveltaa jonkin toisen sellaisen valtion lakia, johon elatusvastuulla on kiinteä yhteys. Kyseeseen voi tulla erityisesti, mutta ei yksinomaisesti, se valtio, jonka kansalaisia molemmat asianosaiset ovat.
- (16) Asianosaisten on voitava tietäen edellytyksin valita sovellettava laki. Heidän on voitava valita johonkin tiettyyn menettelyyn tuomioistuinvaltion laki. Asianosaisilla on myös oltava oikeus sopia sovellettavasta laista ennen minkä tahansa oikeudenkäynnin alkua, mutta ainoastaan, jos kyse ei ole lapsen tai haavoittuvassa asemassa olevan aikuisen elatusavusta. Lisäksi ainoastaan tiettyjen lakien valitsemisen on oltava mahdollista.
- (17) Elatusvelvollista on suojeltava määräytyvän lain valinnassa sellaisissa tilanteissa, joissa elatusavun saantiperusteeksi esitettyjä perhesuhteita ei yleisesti pidetä etuoikeutettuina. Tällaisia tapauksia voivat erityisesti olla sivusukulaisten ja avioliiton kautta sukua olevien henkilöiden väliset suhteet, jälkeläisten elatusvastuu ylenevää polvea olevia sukulaisia kohtaan tai elatusapu avioliiton purkautumisen jälkeen.
- (18) Elatusavusta jossakin jäsenvaltiossa tehty päätös on tunnustettava ja sen on oltava täytäntöönpanokelpoinen muissa jäsenvaltioissa vaatimatta minkään erityisen menettelyn noudattamista. Kaikkien välivaiheen toimenpiteiden poistamiseksi menettelysäännöt on yhdenmukaistettava vähimmäistasolla. Tällä on varmistettava tasapuolisen oikeudenkäynnin vaatimusten noudattaminen yhteisten normien mukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa.
- (19) Kun elatusavusta on jossakin jäsenvaltiossa tehty päätös, sen on oltava nopeasti ja tehokkaasti täytäntöönpantavissa missä tahansa muussa jäsenvaltiossa. Elatusapuun oikeutettujen käytettävissä on erityisesti oltava elatusvelvollisiin kohdistuvat palkanpidätykset ja pankkitilin suorat veloitukset.
- (20) Viralliset asiakirjat ja jossakin jäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoiset osapuolten väliset sopimukset on katsottava tuomioiden veroisiksi.
- (21) Elatusavun perinnän helpottamiseksi jäsenvaltioissa on nimettävä keskusviranomaiset, jotka vastaavat yhteistyöstä yleisellä tasolla ja yksittäisissä tapauksissa. Näiden

viranomaisten tehtävänä on oltava tietojenvaihto elatusvelvollisen paikantamiseksi ja hänen omaisuutensa ja varojensa arvioimiseksi noudattaen samalla täydellisesti yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY²³ mukaisia vaatimuksia yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä.

- (22) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Erityisesti asetuksessa pyritään takaamaan yksityis- ja perhe-elämän täydellinen kunnioittaminen, henkilötietojen suoja, lasten oikeuksien kunnioittaminen ja oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin sekä riippumattomaan ja puolueettomaan tuomioistuimeen perusoikeuskirjan 7, 8, 24 ja 47 artiklan mukaisesti.
- (23) Menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY²⁴ 2 artiklan mukaisesti tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä mainitun päätöksen 3 artiklassa säädettyä neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.
- (24) Tämän asetuksen on korvattava tällä alalla aiemmin hyväksytyt yhteisön säädökset. Lisäksi sen on oltava ensisijainen muihin alalla jäsenvaltioiden kesken sovellettaviin kansainvälisiin välineisiin nähden, jotta voimassa olevia oikeusnormeja voidaan yhtenäistää ja yksinkertaistaa.
- (25) Koska jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita eli sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, jotka mahdollistavat elatusavun tosiasiallisen perinnän Euroopan unionissa, vaan toimenpiteet voidaan toteuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi ryhtyä toimiin perustamissopimuksen 5 artiklassa määrätyn toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (26) [Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan, Euroopan unionista tehtyyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti kyseiset jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen antamiseen ja soveltamiseen.]
- (27) Tanskan asemaa koskevan, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus siten sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

²³ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31–50.

²⁴ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan elatusvastuuseen, joka johtuu perhesuhteista tai suhteista, joiden vaikutukset ovat sovellettavan lainsäädännön nojalla perhesuhteisiin verrattavissa.
2. Tässä asetuksessa tarkoitetaan 'jäsenvaltiolla' kaikkia jäsenvaltioita, Tanskaa[, Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia] lukuun ottamatta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- (1) 'tuomioistuimella' jäsenvaltioiden kaikkia viranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia elatusapua koskevissa asioissa;
- (2) 'tuomarilla' tuomaria tai henkilöä, jolla on tuomarin toimivaltaan rinnastuvaa toimivaltaa elatusapua koskevissa asioissa;
- (3) 'tuomiolla' mitä hyvänsä jäsenvaltion tuomioistuimen elatusapua koskevaa ratkaisua riippumatta siitä, kutsutaanko sitä tuomioksi, päätökseksi, täytäntöönpanomääräykseksi vai joksikin muuksi, samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä;
- (4) 'virallisella asiakirjalla'
 - a) elatusapua koskevaa asiakirjaa, joka on laadittu virallisesti tai rekisteröity virallisena asiakirjana ja jonka
 - i) virallisuus liittyy asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön, ja jonka
 - ii) virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu sen jäsenvaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho, mistä asiakirja on peräisin; tai
 - b) hallintoviranomaisten kanssa tehtyä tai hallintoviranomaisten oikeaksi todistamaa, elatusapua koskevaa sopimusta;

- (5) 'tuomion antaneella jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa täytäntöön pantava tuomio on annettu;
- (6) 'täytäntöönpanevilla jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa tuomion täytäntöönpanoa haetaan;
- (7) 'tuomion antaneella tuomioistuimella' tuomioistuinta, jossa täytäntöön pantava tuomio on annettu;
- (8) 'elatusapuun oikeutetulla' kaikkia luonnollisia henkilöitä, jolle kuuluu tai väitetään kuuluvan maksaa elatusapua;
- (9) 'elatusvelvollisella' kaikkia luonnollisia henkilöitä, joiden kuuluu tai väitetään kuuluvan maksaa elatusapua.

II luku

Toimivalta

3 artikla

Yleinen toimivalta

Elatusapua koskevista asioista jäsenvaltiossa toimivaltaisista ovat:

- a) vastaajan asuinpaikkakunnan tuomioistuin, tai
- b) elatusapuun oikeutetun asuinpaikkakunnan tuomioistuin, tai
- c) tuomioistuin, joka on toimivaltainen henkilöiden oikeudellista asemaa koskevassa asiassa, jos elatusapuvaade liittyy kyseiseen asiaan, jollei toimivalta perustu ainoastaan toisen asianosaisen kansalaisuuteen, tai
- d) tuomioistuin, joka on toimivaltainen vanhempainvastuuta koskevassa asiassa asetuksessa (EY) N:o 2201/2003 tarkoitetussa merkityksessä, jos elatusapuvaade liittyy kyseiseen asiaan.

4 artikla

Tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus

1. Jos asianosaiset, joista ainakin yhden asuinpaikka on jäsenvaltiossa, ovat sopineet, että jäsenvaltion tuomioistuin tai tuomioistuimet ratkaisevat elatusapuasiassa syntyneen riidan tai syntyvät vastaiset riidat, kyseisellä tuomioistuimella tai kyseisillä tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista asia. Toimivalta on yksinomainen, jos asianosaiset eivät toisin ole sopineet.

2. Tällainen toimivaltaa koskeva sopimus on tehtävä kirjallisesti. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta.
3. Jos kummankaan sopimuspuolen asuinpaikka ei ole jäsenvaltiossa, toisten jäsenvaltioiden tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia tutkimaan asiaa, paitsi jos sopimuksen mukaan toimivaltainen tuomioistuin on katsonut tai toimivaltaiset tuomioistuimet ovat katsoneet, ettei sillä tai niillä ole toimivaltaa asiassa.
4. Tätä artiklaa ei sovelleta, jos kyseessä on alle kahdeksantoista vuoden ikäisen lapsen elatusapuasiassa syntynyt riita.

5 artikla

Vastaajan saapuvillaoloon perustuva toimivalta

Sen toimivallan lisäksi, joka jäsenvaltion tuomioistuimella on 3 ja 4 artiklan nojalla, tuomioistuin on toimivaltainen, jos vastaaja saapuu kyseiseen tuomioistuimeen. Tätä säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos vastaaja on saapunut paikalle kiistääkseen toimivallan tai jos toinen tuomioistuin on yksinomaisesti toimivaltainen 4 artiklan nojalla.

6 artikla

Toimivalta muissa tapauksissa

Jos millään jäsenvaltion tuomioistuimella ei ole 3–5 artiklan mukaan toimivaltaa, toimivalta määräytyy seuraavasti:

- a) sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka kansalaisia sekä elatusapuun oikeutettu että elatusvelvollinen ovat; tai
- b) kun kyseessä on puolison tai eronneen puolison elatusapu, sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella puolisoiden viimeinen yhteinen asuinpaikka oli sikäli kuin se oli puolisoiden asuinpaikka vielä oikeudenkäynnin vireillepanoa edeltävän vuoden aikana.

7 artikla

Vireilläolovaikutus

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samaa elatusapua koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen.

2. Kun on ratkaistu, että tuomioistuimissa, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, tulee muiden tuomioistuinten tuon tuomioistuimen toimivallan vuoksi jättää asia tutkimatta.

8 artikla

Toisiinsa liittyvät kanteet

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevat kanteet liittyvät toisiinsa, tuomioistuimissa, jossa kanne on myöhemmin nostettu, voi keskeyttää asian käsittelyn.
2. Jos nämä kanteet ovat vireillä alimmassa oikeusasteessa, mikä tahansa tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi asianosaisen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta, jos tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen tutkimaan kyseiset kanteet ja niiden yhdistäminen on tämän tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa katsotaan kanteiden liittyvän toisiinsa silloin, kun niiden välillä on niin läheinen yhteys, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä on paikallaan, jotta kanteiden käsitteleminen eri oikeudenkäynneissä ei johtaisi ristiriitaisiin tuomioihin.

9 artikla

Asian paneminen vireille tuomioistuimessa

Tätä lukua sovellettaessa asian katsotaan olevan vireillä tuomioistuimessa:

- a) päivämäärästä, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä vaadittuihin toimiin haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle, tai
- b) jos asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, päivämäärästä, jona tiedoksiannosta vastaava viranomainen ottaa sen vastaan, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä vaadittuihin toimiin asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen.

10 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

Jäsenvaltion lain mukaisia väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia voidaan pyytää sanotun valtion tuomioistuimilta myös silloin, kun toisen jäsenvaltion tuomioistuin on tämän asetuksen mukaan toimivaltainen tutkimaan pääasian.

11 artikla

Toimivallan tutkiminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa nostettu kanne koskee asiaa, jossa se ei tämän asetuksen mukaan ole toimivaltainen, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia käsittelemättä.

III luku

Sovellettava lainsäädäntö

12 artikla

Ei vaikutusta perhesuhteisiin

Tämän luvun säännökset määrittävät ainoastaan, mitä lainsäädäntöä sovelletaan elatusapuun, eivätkä ne vaikuta siihen, mitä lainsäädäntöä sovelletaan 1 artiklassa tarkoitettuihin suhteisiin.

13 artikla

Perussäännökset

1. Elatusapua säätelee sen maan lainsäädäntö, jossa elatusapuun oikeutetun asuinpaikka on.
2. Tuomioistuinvaltion lakia sovelletaan:
 - a) jos elatusapuun oikeutettu ei saa elatusvelvolliselta elatusapua 1 kohdan mukaisesti määräytyvän lain nojalla, tai
 - b) jos elatusapuun oikeutettu sitä pyytää, ja kyseessä on sen maan laki, jossa elatusvelvollisen asuinpaikka on.
3. Jos mikään edellä olevien kohtien mukaisesti määräytyvistä laeista ei tarjoa elatusapuun oikeutetulle mahdollisuutta saada elatusvelvolliselta elatusapua ja jos kaikista tekijöistä seuraa, että elatusvastuulla on kiinteä yhteys johonkin muuhun maahan, erityisesti sellaiseen maahan, jonka kansalaisia elatusapuun oikeutettu ja elatusvelvollinen ovat, sovelletaan sen maan lakia, johon elatusvastuulla on kiinteä yhteys.

14 artikla

Sovellettavan lain valinta

Sen estämättä, mitä 13 artiklassa säädetään, elatusapuun oikeutettu ja elatusvelvollinen voivat:

- a) valita johonkin menettelyyn tuomioistuinvaltion lain nimenomaisesti tai jollakin muulla yksiselitteisellä tavalla oikeudenkäynnin vireillepanon yhteydessä;
- b) sopia milloin tahansa sovellettavasta laista kirjallisesti, paitsi jos kyseessä on alle kahdeksantoista vuoden ikäisen lapsen elatusapu tai sellaisen aikuisen elatusapu, joka henkilökohtaisten kykyjensä muutoksen tai riittämättömyyden vuoksi ei pysty ajamaan omia etujaan, jäljempänä 'haavoittuvainen aikuinen', edellyttäen, että ainoastaan yksi seuraavista laeista valitaan:
 - i) sen maan laki, jonka kansalaisia sekä elatusvelvollinen että elatusapuun oikeutettu ovat lain määräytymishetkellä;
 - ii) sen maan laki, jossa osapuolten yhteinen asuinpaikka on, tai sen maan laki, jossa elatusapuun oikeutetun tai elatusvelvollisen asuinpaikka on lain määräytymishetkellä;
 - iii) laki, jota sovelletaan heidän omaisuussuhteisiinsa lain määräytymishetkellä, jos kyseessä on kahden sellaisen henkilön välinen elatusapu, jotka ovat olleet avioliitossa tai suhteessa, jonka vaikutukset ovat sovellettavan lainsäädännön nojalla avioliittoon verrattavissa.

15 artikla

Määräytyvän lain soveltamatta jättäminen elatusvelvollisen pyynnöstä

1. Jos kyseessä on jokin muu elatusapu kuin lapsen, haavoittuvaisen aikuisen tai puolison taikka eronneen puolison elatusapu, elatusvelvollinen voi vastustaa elatusapuvaadetta vedoten elatusvastuun puuttumiseen sen maan lain nojalla, jonka kansalaisia sekä elatusvelvollinen että elatusapuun oikeutettu ovat, tai yhteisen kansalaisuuden puuttuessa sen maan lain nojalla, jossa elatusvelvollisen asuinpaikka on.
2. Jos kyseessä on puolison tai eronneen puolison elatusapu, elatusvelvollinen voi vastustaa elatusapuvaadetta vedoten elatusvastuun puuttumiseen sen maan lain nojalla, johon avioliitto oli kaikkein tiiviimmin yhteydessä.

16 artikla

Julkisyhteisö

Julkisyhteisön oikeuteen vaatia korvausta elatusapuun oikeutetulle suoritetusta avustuksesta sovelletaan kyseistä yhteisöä säätelevää lakia.

17 artikla

Sovellettavan lain soveltamisala

1. Elatusapuun sovellettavan lain perusteella vahvistetaan erityisesti:
 - (a) elatusapuun oikeutetun oikeudet ja niiden laajuus sekä se, ketä kohtaan elatusapuun oikeutettu voi oikeuksiaan harjoittaa;
 - (b) missä määrin elatusapuun oikeutettu voi vaatia elatusapua takautuvasti;
 - (c) elatusavun laskutapa ja indeksointi;
 - (d) elatusapuasian vanhentuminen ja vireillepanon määräajat;
 - (e) jos julkisyhteisö on maksanut elatustukea elatusapuun oikeutetulle, kyseisen julkisyhteisön oikeus saada korvausta suoritetusta avustuksesta ja elatusvelvollisen elatusvastuun rajat.
2. Elatusapuun oikeutetun tarpeet ja elatusvelvollisen varallisuus on otettava huomioon elatusavun määrän vahvistamisessa sovellettavan lain sisällöstä riippumatta.

18 artikla

Yhteisön ulkopuolisen valtion lain soveltaminen

Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia sovelletaan myös silloin, kun se on muun kuin jäsenvaltion laki.

19 artikla

Takaisin- ja edelleenviittaus

1. Jollei 2 kohdan säännöksistä muuta johdu, kun tässä asetuksessa säädetään jonkin maan lain soveltamisesta, tällä tarkoitetaan kyseisen maan voimassa olevia oikeussääntöjä kansainvälistä yksityisoikeutta koskevia sääntöjä lukuun ottamatta.

2. Kun tässä asetuksessa säädetään Euroopan yhteisön ulkopuolisen valtion lain soveltamisesta ja jos kyseisen valtion kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt määräävät jonkin muun maan lain soveltamisesta, tuomioistuimen, jossa asia on pantu vireille, on sovellettava sisäistä lakiaan.

20 artikla

Oikeusjärjestyksen perusteet

Tämän asetuksen mukaan määräytyvän lain säännöstä voidaan olla soveltamatta ainoastaan, jos sen soveltaminen on selvästi vastoin tuomioistuinvaltion oikeusjärjestyksen perusteita. Tähän syyhyn vedoten ei kuitenkaan voida jättää soveltamatta jäsenvaltion lain säännöstä, jos jäsenvaltion lain soveltaminen on määräytynyt tämän asetuksen mukaisesti.

21 artikla

Valtion eri alueiden oikeussäännöt

Jos valtioon kuuluu useita alueita, joilla on omat elatusapua koskevat oikeussääntönsä, tämän asetuksen nojalla sovellettavaa lakia vahvistettaessa kukin alue rinnastetaan valtioon.

IV luku

Yhteiset menettelysäännöt

22 artikla

Tiedoksiantaminen

1. Jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa haastehakemus tai vastaava asiakirja on annettava tiedoksi vastaajalle jollakin seuraavista tavoista:
- a) henkilökohtainen tiedoksianto, mikä osoitetaan vastaajan allekirjoittamalla vastaanottotodistuksella, johon on merkitty vastaanottopäivä;
 - b) henkilökohtainen tiedoksianto, mikä osoitetaan tiedoksiannon suorittaneen toimivaltaisen henkilön allekirjoittamalla asiakirjalla, jossa todetaan, että vastaaja on vastaanottanut asiakirjan tai kieltäytynyt vastaanottamasta sitä ilman laillista perustetta, ja johon on merkitty tiedoksiantopäivä;
 - c) postitiedoksianto, mikä osoitetaan vastaajan allekirjoittamalla ja palauttamalla vastaanottotodistuksella, johon on merkitty vastaanottopäivä;

- d) sähköinen tiedoksianto, esimerkiksi telekopioitse tai sähköpostitse, mikä osoitetaan vastaajan allekirjoittamalla ja palauttamalla vastaanottotodistuksella, johon on merkitty vastaanottopäivä.
2. Vastaajalla on oltava käytettävissään vähintään 30 päivää siitä päivästä, jona hän vastaanotti haastehakemuksen tai vastaavan asiakirjan, jotta hän voi valmistautua vastaamaan asiassa.
 3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta, millä tavoin haastehakemukset ja vastaavat asiakirjat annetaan tiedoksi. Niiden on ilmoitettava komissiolle kyseisiä tietoja koskevat muutokset.

Komissio saattaa tiedot julkisesti saataville.

23 artikla

Edellytysten tutkiminen

1. Jos vastaaja, jonka asuinpaikka on muussa valtiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa kante nostettiin, ei saavu paikalle, toimivaltaisen tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada tieto haastehakemuksesta tai vastaavasta asiakirjasta 22 artiklan mukaisesti tai että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.
2. Jos vastaaja, jonka asuinpaikka on Euroopan yhteisön ulkopuolisessa valtiossa, ei saavu paikalle, toimivaltaisen tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada tieto haastehakemuksesta tai vastaavasta asiakirjasta niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.
3. Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn yleissopimuksen 15 artiklan määräyksiä sovelletaan, jos haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettava tiedoksi sanotun yleissopimuksen mukaisesti.

24 artikla

Tuomio ja sen tutkiminen uudelleen

1. Jos vastaaja ei ole saapunut tuomioistuimeen, ja
 - a) ei tiedetä, onko hän saanut haastehakemuksen tai vastaavan asiakirjan, tai
 - b) hän ei ole voinut vastustaa elatusapusaatavaa ylivoimaisen esteen tai hänestä riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi,

tuomio voidaan antaa, mutta vastaajalla on oikeus vaatia, että tuomion antanut tuomioistuin tutkii sen uudelleen.

2. Määräaika pyytää tuomion tutkimista uudelleen alkaa kulua päivästä, jona vastaaja on tietävästi saanut tiedon tuomiosta ja voinut ryhtyä toimiin, ja viimeistään päivästä, jona tuomion täytäntöönpaneva viranomainen on ilmoittanut vastaajalle tuomiosta. Määräajan on oltava vähintään 20 päivää.
3. Uudelleen tutkimista koskeva vaatimus keskeyttää kaikki täytäntöönpanotoimenpiteet, joihin jossakin jäsenvaltiossa on ryhdytty.

V luku

Tuomion täytäntöönpanokelpoisuus

25 artikla

Täytäntöönpanokelpoisuus

Kun tuomio on annettu jossakin jäsenvaltiossa ja se on täytäntöönpanokelpoinen kyseisessä jäsenvaltiossa, se on tunnustettava ja sen on oltava täytäntöönpanokelpoinen jossakin toisessa jäsenvaltiossa ilman että vaaditaan sen julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi ja annetaan mahdollisuus tunnustamisen vastustamiseen.

26 artikla

Väliaikainen täytäntöönpano

Jossakin jäsenvaltiossa annettu tuomio on täytäntöönpanokelpoinen kansallisessa lainsäädännössä säädetyistä mahdollisista muutoksenhausta riippumatta. Vakuuden asettamista ei voida vaatia.

VI luku

Täytäntöönpano

27 artikla

Täytäntöönpanomenettely

Jossakin toisessa jäsenvaltiossa annettujen tuomioiden täytäntöönpanomenettelyyn sovelletaan täytäntöönpanevan jäsenvaltion lakia, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.

28 artikla

Asiakirjat

Asianosaisen, joka hakee jossakin jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa jossakin toisessa jäsenvaltiossa, on toimitettava tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen alkuperäisyyden toteamiseksi, sekä ote, jonka toimivaltainen viranomainen on laatinut tämän asetuksen liitteessä I olevaa vakiolomaketta käyttäen.

Täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset eivät voi vaatia käännöksiä.

29 artikla

Oikeusapu

Jos täytäntöönpanon hakija on tuomion antaneessa jäsenvaltiossa saanut korvauksetta tai osakorvausta vastaan oikeusapua tai vapautuksen kulujen tai maksujen suorittamisesta, hänellä on täytäntöönpanomenettelyssä oikeus saada täytäntöönpanevan jäsenvaltion lain mukainen laajin mahdollinen oikeusapu tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta.

30 artikla

Vakuus tai talletus

Asianosaiselta, joka jäsenvaltiossa hakee toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanoa, ei saa vaatia vakuutta, talletusta tai muuta senkaltaista suoritusta sillä perusteella, että hän on ulkomaalainen tai että hänen kotipaikkansa tai oleskelupaikkansa ei ole täytäntöönpanovaltiossa.

31 artikla

Laillistaminen tai vastaava muodollisuus

Edellä 28 artiklassa tarkoitettujen asiakirjojen osalta ei saa vaatia laillistamista tai vastaavaa muodollisuutta.

32 artikla

Asiaratkaisun uudelleentutkiminen mahdotonta

1. Jossakin jäsenvaltiossa annettua tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi toisessa jäsenvaltiossa täytäntöönpanomenettelyn aikana.
2. Täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin omasta aloitteestaan päättää rajoittaa annetun tuomion täytäntöönpanon ainoastaan osaan elatusapusaatavasta, jos koko elatusapusaatavan periminen vaikuttaisi siihen osaan elatusvelvollisen varallisuudesta, jota täytäntöönpanevan jäsenvaltion lain mukaan ei voida ulosmitata.

33 artikla

Täytäntöönpanosta kieltäytyminen tai täytäntöönpanon rajoittaminen

Annetun tuomion täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä tai täytäntöönpanoa voidaan rajoittaa, osittain tai kokonaan, elatusvelvollisen pyynnöstä ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

- a) elatusvelvollinen vetoaa tilanteen muuttumiseen tai seikkoihin, jotka eivät olleet tuomion antaneen tuomioistuimen tiedossa silloin kun se antoi tuomionsa;
- b) elatusvelvollinen on pyytänyt annetun tuomion tutkimista uudelleen 24 artiklan mukaisesti ja uutta tuomiota ei ole vielä annettu;
- c) elatusvelvollinen on jo maksanut velan;
- d) oikeus saada annettu tuomio täytäntöönpannuksi on kokonaisuudessaan tai osittain vanhentunut;
- e) annettu tuomio on ristiriidassa täytäntöönpaneavassa jäsenvaltiossa annetun tuomion kanssa tai sellaisen tuomion kanssa, joka täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi täytäntöönpaneavassa jäsenvaltiossa.

34 artikla

Elatusmaksujen kuukausittaista suoraveloitusta koskeva määräys

1. Elatusapuun oikeutetun hakemuksesta tuomion antanut tuomioistuin voi antaa kuukausittaista suoraveloitusta koskevan määräyksen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle elatusvelvollisen työnantajalle tai pankille, jossa elatusvelvollisen pankkitili on. Määräys kuukausittaisesta suoraveloituksesta on hakemuksen kohteena olevassa jäsenvaltiossa samalla tavalla täytäntöönpanokelpoinen kuin itse tuomio 25 ja 26 artiklan mukaisesti.
2. Määräys kuukausittaisesta suoraveloituksesta voidaan antaa ainoastaan, jos tuomio on annettu elatusvelvolliselle tiedoksi jollakin 22 artiklassa tarkoitetulla tavalla.
3. Kuukausittaista suoraveloitusta on haettava ja määräys annettava tämän asetuksen liitteessä III olevia vakiolomakkeita käyttäen.
4. Tuomion antaneen tuomioistuimen on annettava kuukausittaista suoraveloitusta koskeva määräys tiedoksi kirjatulla kirjeellä, johon on liitetty vastaanottoilmoitus,
 - a) elatusvelvollisen työnantajalle tai pankille, jossa elatusvelvollisen käyttötili on, ja
 - b) viimeistään viisi päivää tämän jälkeen elatusvelvolliselle, ja samassa yhteydessä on annettava tiedoksi kyseinen tuomio ja tehtävä tämän asetuksen liitteessä III a olevan vakiolomakkeen mukainen ilmoitus.
5. Kuukausittaista suoraveloitusta koskevan määräyksen saatuaan määräyksen vastaanottaneen tahon on suoritettava ensimmäinen veloitus. Jos määräyksen vastaanottaneen tahon on täysin mahdotonta suorittaa veloituksia, sen on ilmoitettava asiasta tuomion antaneelle tuomioistuimelle 30 päivän kuluessa vastaanottoilmoituksen täyttämistä tai viimeksi suoritetusta veloituksesta.
6. Jos elatusvelvolliseen on kohdistettu kuukausittaista suoraveloitusta koskeva määräys, hänen on ilmoitettava elatusapuun oikeutetulle ja tuomion antaneelle tuomioistuimelle kaikista työnantajan tai pankkitilin vaihdoksista.

35 artikla

Määräys pankkitilin tilapäisestä jäädyttämisestä

1. Elatusapuun oikeutetun hakemuksesta tuomioistuin, jossa asia on pantu vireille, voi antaa pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskevan määräyksen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle pankille, jossa elatusvelvollisen pankkitili on. Pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä on haettava ja määräys annettava tämän asetuksen liitteessä IV esitettyjä vakiolomakkeita käyttäen.
2. Tuomioistuimen on 8 päivän kuluessa tehtävä elatusapuun oikeutetun esittämää hakemusta koskeva päätös ilmoittamatta elatusvelvolliselle kyseisen hakemuksen

esittämisestä ja antamatta hänelle mahdollisuutta tulla kuulluksi. Tuomioistuimen on annettava pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskeva määräys, jos se katsoo, että elatusapuun oikeutetun hakemus ei ole selkeästi perusteeton ja että on vakava riski siitä, että elatusvelvollinen jättää elatusavun maksamatta.

3. Pankkitilin tilapäisen jäädyttämistä koskevasta määräyksestä todetaan seuraavaa:
 - a) tuomioistuimen on annettava määräys tiedoksi kirjatulla kirjeellä, johon on liitetty vastaanottoilmoitus, pankille, jossa elatusvelvollisen käyttötili on;
 - b) määräyksen vastaanottamisen jälkeen on estettävä kaikki tilitapahtumat, joiden seurauksena pankkitilin haltija ei voi maksaa pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskevassa määräyksessä vahvistettua summaa.
4. Tuomioistuimen on ilmoitettava elatusapuun oikeutetulle ja elatusvelvolliselle pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskevasta määräyksestä kirjatulla kirjeellä, johon on liitetty vastaanottoilmoitus, sen jälkeen kun määräys on tuottanut 3 kohdan b alakohdassa kuvatun vaikutuksen.
5. Elatusvelvollinen voi pyytää pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskevan määräyksen peruuttamista määräyksen antaneelta tuomioistuimelta, jonka on tehtävä ratkaisunsa 8 päivän kuluessa. Tuomioistuin voi hyväksyä elatusvelvollisen pyynnön ja määrätä tarvittaessa elatusvelvollisen asettamaan vakuuden.
6. Pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskevan määräyksen voimassaolo päättyy, kun tuomioistuin määrää sen peruutettavaksi, tai jos tuomioistuin ei anna ratkaisuaan 8 päivän kuluessa. Määräyksen voimassaolo päättyy joka tapauksessa viimeistään silloin, kun tuomioistuin antaa pääasiaa koskevan tuomion. Pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskeva määräys voidaan korvata kuukausittaista suoraveloitusta koskevalla määräyksellä tuomioistuimen annettua pääasiaa koskevan tuomion, jos elatusapuun oikeutettu on tätä pyytänyt 34 artiklan mukaisesti.

Tuomioistuimen on annettava pankkitilin tilapäistä jäädyttämistä koskevan määräyksen peruuttamista koskeva päätös tiedoksi kirjatulla kirjeellä, johon on liitetty vastaanottoilmoitus.

36 artikla

Elatusapusaatavan etuoikeussija

Elatusapusaatavat on maksettava ennen kaikkia muita elatusvelvollisen velkoja, mukaan lukien tuomioiden täytäntöönpanokuluista aiheutuvat velat.

VII luku

Viralliset asiakirjat ja sopimukset

37 artikla

Virallisten asiakirjojen ja sopimusten täytäntöönpanokelpoisuus

Jäsenvaltiossa vastaanotetut ja siellä täytäntöönpanokelpoiset viralliset asiakirjat sekä jäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoiset asianosaisten väliset sopimukset on tunnustettava ja ne ovat täytäntöönpanokelpoisia samoin edellytyksin kuin tuomiot ovat täytäntöönpanokelpoisia 25 artiklan mukaisesti.

38 artikla

Virallisten asiakirjojen ja sopimusten täytäntöönpano

1. Asetuksen VI luvun säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin täytäntöönpanokelpoisten virallisten asiakirjojen ja asianosaisten välisten sopimusten tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa virallinen asiakirja tai asianosaisten välinen sopimus on täytäntöönpanokelpoinen, on asiaan osallisen pyynnöstä laadittava asiakirjasta ote tämän asetuksen liitteen II mukaista vakiolomaketta käyttäen.
2. Jos elatusapuun oikeutettu haluaa, että 34 ja 35 artiklan säännöksiä sovelletaan, hän voi kääntyä asuinpaikkakuntansa tuomioistuimen puoleen.

VIII luku

Yhteistyö

39 artikla

Keskusviranomaiset

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi keskusviranomainen avustamaan tämän asetuksen soveltamisessa ja määriteltävä sen tai niiden alueelliset tai asiakohdaiset tehtävät.
2. Jos jäsenvaltio on nimennyt useamman kuin yhden keskusviranomaisen, tiedonannot lähetetään periaatteessa suoraan toimivaltaiselle keskusviranomaiselle. Jos tiedonanto osoitetaan muulle kuin toimivaltaiselle keskusviranomaiselle, tämän

tehtävänä on toimittaa se edelleen toimivaltaiselle keskusviranomaiselle ja ilmoittaa tästä tiedonannon lähettäjälle.

3. Jäsenvaltioiden on annettava kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta komissiolle tiedoksi:
 - a) tämän artiklan mukaisesti nimettyjen keskusviranomaisten nimet ja osoitteet sekä viestintämenetelmät;
 - b) kielet, joita voidaan käyttää viestinnässä keskusviranomaisten kanssa.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kyseisiä tietoja koskevat muutokset.

Komissio saattaa tiedot julkisesti saataville.

40 artikla

Viranomaisen tehtävät

Keskusviranomaisten on toimitettava tietoja elatusapua koskevista jäsenvaltioiden lainsäädännöistä ja menettelyistä ja toteutettava toimenpiteitä tämän asetuksen soveltamisen parantamiseksi ja keskinäisen yhteistyönsä lujittamiseksi. Tätä varten on käytettävä päätöksellä 2001/470/EY perustettua siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellista verkostoa.

41 artikla

Yhteistyö yksittäisissä tapauksissa

1. Keskusviranomaisten on tehtävä yhteistyötä yksittäisissä tapauksissa tämän asetuksen tarkoituksen toteuttamiseksi. Niiden on sitä varten joko suoraan taikka viranomaisten tai muiden elinten välityksellä ryhdyttävä kaikkiin asianmukaisiin toimiin:
 - a) tietojen keräämiseksi ja vaihtamiseksi:
 - i) elatusapuun oikeutetun ja elatusvelvollisen tilanteesta soveltaen erityisesti 44–47 artiklaa,
 - ii) vireillä olevista menettelyistä, tai
 - iii) annetuista tuomioista;
 - b) tietojen ja avun antamiseksi elatusapuun oikeutetuille, jotka ovat osallisina niiden alueella vireillä olevassa menettelyssä;
 - c) sen helpottamiseksi, että elatusapuun oikeutettu ja elatusvelvollinen pääsevät sopimukseen sovittelun tai muiden keinojen avulla, ja valtioiden rajat ylittävän yhteistyön helpottamiseksi tätä tarkoitusta varten.

2. Jos elatusapuun oikeutetun asuinpaikka on jossakin jäsenvaltiossa, hänen pyynnöstään häntä edustaa:
 - a) sen tuomioistuimen, jossa elatusapua koskeva asia on pantu vireille, sijaintijäsenvaltion keskusviranomaisen, tai
 - b) täytäntöönpanevan jäsenvaltion keskusviranomaisen.

Tätä artiklaa sovellettaessa edustamisella tarkoitetaan kaikkia toimia, jotka mahdollistavat tuomion saamisen tai elatusapusaatavan tosiasiallisen perimisen.

42 artikla

Toimintatapa

1. Elatusapuun oikeutettu voi joko itse tai sen jäsenvaltion keskusviranomaisen välityksellä, jossa hänen asuinpaikkansa on, pyytää apua jonkun toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselta 41 artiklan mukaisesti.

Elatusapuun oikeutettu voi jättää pyyntönsä asuinpaikkakuntansa tuomioistuimeen, jonka on yhteistyössä oman jäsenvaltionsa keskusviranomaisen kanssa ryhdyttävä tarvittaviin toimiin pyynnön toimittamiseksi edelleen ja täytäntöönpanemiseksi.

2. Pyyntöön on liitettävä kaikki sellaiset saatavilla olevat tiedot, jotka voivat helpottaa sen täytäntöönpanoa.
3. Jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, keskusviranomaisten sekä muiden viranomaisten ja elinten 41 artiklan mukaisesti antaman avun ja kyseisten viranomaisten nimeämien muiden henkilöiden antaman avun on oltava maksutonta.
4. Elatusapuun oikeutettua voidaan pyytää osallistumaan 41 artiklan 2 kohdan mukaisesta edustuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Elatusapuun oikeutetulta ei kuitenkaan voida pyytää maksua, jos hän täyttää oikeusavun saamista koskevat edellytykset siinä jäsenvaltiossa, jossa hänen asuinpaikkansa on.
5. Kukin keskusviranomaisen vastaa omista kuluistaan.

43 artikla

Kokoukset

1. Keskusviranomaisten on kokoonnettava säännöllisesti helpottaakseen tämän asetuksen soveltamista.
2. Kyseiset kokoukset kutsutaan koolle siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta tehdyn päätöksen N:o 2001/470/EY mukaisesti.

44 artikla

Tietojen saatavuus

1. Keskusviranomaisten on tässä luvussa säädetyin edellytyksin varmistettava niiden tietojen saanti, joiden avulla voidaan helpottaa elatusapusaatavien perintää. Tiedot annetaan seuraavissa tarkoituksissa:
 - a) elatusvelvollisen paikantaminen;
 - b) elatusvelvollisen omaisuuden, erityisesti hänen tulojensa suuruuden ja luonteen, arvioiminen;
 - c) elatusvelvollisen työnantajan yksilöiminen;
 - d) elatusvelvollisen pankkitilien yksilöiminen.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin sisältyvät ainakin ne tiedot, jotka viranomaisilla on hallussaan, jos viranomaiset ovat jäsenvaltiossa toimivaltaisia seuraavilla aloilla:
 - a) verot ja muut maksut,
 - b) sosiaaliturva, myös työnantajien maksamien sosiaaliturvamaksujen periminen,
 - c) väestörekisterit,
 - d) omaisuusrekisterit,
 - e) moottoriajoneuvojen rekisteröintitiedot,
 - f) keskuspankit.
3. Tässä artiklassa mainittujen tietojen saatavuus ei saa missään tapauksessa johtaa uusien tiedostojen luomiseen jäsenvaltioissa.

45 artikla

Tietojen toimittaminen

1. Elatusapuun oikeutettu voi käännyä tietopyynnön esittämiseksi sen jäsenvaltion keskusviranomaisen puoleen, jossa hänen asuinpaikkansa on, esittämällä asiansa asuinpaikkakuntansa tuomioistuimelle, joka toimittaa pyynnön eteenpäin, jos se katsoo pyynnön olevan tässä luvussa säädettyjen edellytysten mukainen.
2. Keskusviranomaisen on esitettävä tietopyyntö toiselle keskusviranomaiselle tämän asetuksen liitteessä V esitettyä vakiolomaketta käyttäen.
3. Pyyntö 44 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tietojen saamiseksi voidaan esittää milloin vain. Pyyntö 44 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdassa tarkoitettujen

tietojen saamiseksi voidaan tehdä, kun elatusapuun oikeutettu voi esittää 28 artiklan mukaisen otteen tuomiosta tai 38 artiklan 1 kohdan mukaisen otteen asiakirjasta.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun lomakkeen lisäksi pyynnön vastaanottanut keskusviranomaisella voi vaatia pyynnön esittävältä keskusviranomaiselta lisäasiakirjoja 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
5. Lisäasiakirjoista on toimitettava käännös, jollei pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio luovu tästä vaatimuksesta. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta päätöksestään vaatia tai olla vaatimatta käännöksiä tämän kohdan mukaisesti.

Komissio saattaa tiedot julkisesti saataville.

Jos tietopyynnön esittää elatusapuun oikeutettu, jolle on myönnetty korvauksetta tai osakorvausta vastaan oikeusapua, pyynnön esittävän viranomaisen on huolehdittava asiakirjojen kääntämisestä vaatimatta elatusapuun oikeutetulta siitä maksua.

6. Pynnön vastaanottaneiden viranomaisten on toimitettava tiedot pyynnön esittäneille viranomaisille. Jos pyynnön vastaanottanut viranomaisella ei pysty toimittamaan pyydettyjä tietoja, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä pyynnön esittäneelle viranomaiselle ja esitettävä syyt siihen, miksi tietoja ei voida toimittaa.

46 artikla

Tietojen käyttö

1. Tietopyynnön esittäneen viranomaisen on tiedot saatuaan toimitettava ne viipymättä tuomioistuimelle, joka välitti sille tietopyynnön 45 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Pynnön esittäneen keskusviranomaisen on tuhottava tiedot toimitettuaan ne tuomioistuimelle.
2. Ainoastaan tuomioistuin voi käyttää tämän asetuksen mukaisesti toimitettuja tietoja, ja se voi käyttää tietoja ainoastaan elatusapusaatavien perinnän helpottamiseen. Ilmoittamatta asiasta elatusapuun oikeutetulle tuomioistuin voi kuitenkin toimittaa kyseiset tiedot toimivaltaisille viranomaisille oikeudenkäynti- tai muun asiakirjan antamiseksi tiedoksi sekä tuomion panemiseksi täytäntöön. Kyseisten viranomaisten on tuhottava nämä tiedot niitä käytettyään.
3. Tuomioistuin saa säilyttää tämän asetuksen mukaisesti toimitetut tiedot ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen elatusapusaatavan perinnän helpottamiseksi. Tiedot saa säilyttää enintään vuoden ajan.

47 artikla

Elatusvelvolliselle tiedottaminen

Pyynnön vastaanottaneen keskusviranomaisen on ilmoitettava elatusvelvolliselle seuraavista seikoista:

- a) toimitetut tiedot ja niiden hankintatapa;
- b) mille taholle kyseiset tiedot on toimitettu;
- c) edellytykset, joissa kyseisiä tietoja voidaan käyttää tämän asetuksen mukaisesti;
- d) elatusvelvollisen oikeudet ja muutoksenhakukeinot, jotka hänellä on käytettävissään direktiivin 95/46/EY mukaisesti hyväksytyin kansallisen lainsäädännön nojalla;
- e) direktiivin 95/46/EY mukaisesti perustetun valvontaviranomaisen yhteystiedot sekä pyynnön esittäneessä että pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa,

jollei pyynnön esittänyt keskusviranomainen ole todennut 45 artiklan 2 kohdan mukaisesti esitetystä tietopyynnöstä, että elatusvelvolliselle asiasta tehtävä ilmoitus saattaa haitata elatusapusaatavan tosiasiallista perintää. Tässä tapauksessa pyynnön vastaanottaneen keskusviranomaisen on lykättävä asiasta elatusvelvolliselle tehtävää ilmoitusta enintään 60 päivän ajan.

IX luku

Yleiset säännökset ja loppusäännökset

48 artikla

Suhde muihin yhteisön välineisiin

1. Elatusavun osalta tämä asetus korvaa asetukset (EY) N:o 44/2001 ja (EY) N:o 805/2004.
2. Asetuksen (EY) N:o 1348/2000 19 artiklaa ei sovelleta elatusapuun.
3. Jollei 2 kohdasta muuta johdu, tämä asetus ei rajoita asetusten (EY) N:o 1348/2000 ja (EY) N:o 1206/2001 soveltamista.

49 artikla

Suhde muihin välineisiin

Jäsenvaltioiden välisissä suhteissa tällä asetuksella on etusija suhteessa tämän asetuksen piiriin kuuluvia asioita koskeviin yleissopimuksiin ja sopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat.

50 artikla

Liitteiden muuttaminen

Kaikki tämän asetuksen liitteiden muutokset hyväksytään 51 artiklan 2 kohdan mukaista neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

51 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea, joka koostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.
2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 artiklassa säädettyä neuvoo-antavaa menettelyä ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 7 artiklan 3 kohta.

52 artikla

Siirtymäsäännös

1. Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, virallisiin asiakirjoihin ja sopimuksiin, jotka on pantu vireille, laadittu tai tehty tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.
2. Kuitenkin:
 - a) asetuksen 12–21 artiklaa, jotka koskevat sovellettavaa lakia, sovelletaan oikeudenkäyntiin, joka on vireillä tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivänä, jos kaikki asianosaiset tämän nimenomaisesti tai jollakin muulla yksiselitteisellä tavalla hyväksyvät;
 - b) asetuksen 27–36 artiklaa, jotka koskevat täytäntöönpanoa, sovelletaan tuomioihin ja virallisiin asiakirjoihin, jotka on julistettu täytäntöönpanokelpoisiksi asetuksen (EY) N:o 44/2001 mukaisesti tai vahvistettu eurooppalaisiksi täytäntöönpanoperusteiksi asetuksen (EY) N:o 805/2004 mukaisesti tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivänä;
 - c) asetuksen 39–47 artiklaa, jotka koskevat yhteistyötä, sovelletaan kaikkiin oikeudenkäynteihin, jotka ovat vireillä tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivänä.

53 artikla

Voimaantulo

1. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.
2. Asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2009, lukuun ottamatta 22 artiklan 3 kohtaa, 39 artiklaa ja 45 artiklan 5 kohtaa, joita sovelletaan voimaantulopäivästä lähtien.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

LIITE

LIITE I

OTE ELATUSAPUA KOSKEVASTA TUOMIOSTA

(tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 28 artikla²⁵)

1. Jäsenvaltio

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Tuomioistuin

2.1. Nimi:

2.2. Lähiosoite:

2.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3. Kantaja

3.1. Nimi:

3.2. Lähiosoite:

3.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3.4. Maa:

3.5. Puh. (*):

3.6. Sähköpostiosoite (*):

4. Vastaaja

4.1. Nimi:

4.2. Lähiosoite:

4.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

²⁵ EUVL L...

4.4. Maa:

4.5. Puh. (*):

4.6. Sähköpostiosoite (*):

(* Vapaaehtoinen)

5. Tuomio

5.1. Elatusapusaatavan määrä

Valuutta: euro [Englannin punta] Kyproksen punta Tšekin koruna

Viron kruunu Unkarin forintti Maltan liira Latvian lati

Liettuan liti Slovakian koruna Ruotsin kruunu Slovenian tolar

Puolan zloty Muu (mikä):

5.2. Maksuajankohdat

5.2.1. Määrä maksettava kokonaan kerralla.....

5.2.2. Osa määrästä maksettava kerralla.....

Kertaluonteisesti maksettavan määrän suuruus:

5.2.3. Määräajoin maksettava elatusapu (ilmoittakaa elatusavun määrä, jos se ei ole sama kuin 5.1 kohdassa esitetty määrä):

Kerran viikossa.....

Kerran kuussa.....

Muutoin (kuinka usein).....

5.3. Indeksointi

Jos 5.2.3 kohdassa ilmoitettu määrä on indeksoitu, sovellettu indeksikorjaus:

Päivämäärä, josta lähtien indeksointia sovelletaan:

Päiväys:

Toimivaltaisen viranomaisen allekirjoitus ja/tai leima:

LIITE II

OTE ELATUSAPUA KOSKEVASTA ASIAKIRJASTA

(tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 38 artikla²⁶)

1. Jäsenvaltio

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK

2. Asiakirjan luonne

2.1. Virallinen asiakirja.....

jonka on laatinut (asiakirjan laatinut taho ja laatimipaikka):

(päivämäärä):

2.2. Sopimus laadittu seuraavien osapuolten välillä.....

Sopimuksen laatimipaikka:

(päivämäärä):

3. Elatusapuun oikeutettu

3.1. Nimi:

3.2. Lähiosoite:

3.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3.4. Maa:

3.5. Puh. (*):

3.6. Sähköpostiosoite (*):

²⁶ EUVL L...

4. Elatusvelvollinen

4.1. Nimi:

4.2. Lähiosoite:

4.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

4.4. Maa:

4.5. Puh. (*):

4.6. Sähköpostiosoite (*):

(* Vapaaehtoinen)

5. Asiakirjan sisältö

5.1. Elatusapusaatavan määrä

Valuutta: euro [Englannin punta] Kyproksen punta Tšekin koruna

Viron kruunu Unkarin forintti Maltan liira Latvian lati

Liettuan liti Slovakian koruna Ruotsin kruunu Slovenian tolar

Puolan zloty Muu (mikä):.....

5.2. Maksuajankohdat

5.2.1. Määrä maksettava kokonaan kerralla.....

5.2.2. Osa määrästä maksettava kerralla.....

Kertaluonteisesti maksettavan määrän suuruus:

5.2.3. Määräajoin maksettava elatusapu (ilmoittakaa elatusavun määrä, jos se ei ole sama kuin 5.1 kohdassa esitetty määrä):

Kerran viikossa.....

Kerran kuussa.....

Muutoin (kuinka usein).....

5.3. Indeksointi

Jos 5.2.3 kohdassa ilmoitettu määrä on indeksoitu, sovellettu indeksikorjaus:

Päivämäärä, josta lähtien indeksointia sovelletaan:

Päiväys:

Toimivaltaisen viranomaisen allekirjoitus ja/tai leima:

LIITE III

ELATUSMAKSUJEN KUUKAUSITTAISTA SUORAVELOITUSTA KOSKEVA MÄÄRÄYS

(tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 34 artikla²⁷)

1. Jäsenvaltio

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Tuomioistuin

2.1. Nimi:

2.2. Lähiosoite:

2.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3. Hakija

3.1. Nimi:

3.2. Lähiosoite:

3.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3.4. Maa:

3.5. Puh. (*):

3.6. Sähköpostiosoite (*):

3.7. Pankkiyhteystiedot:

IBAN (International Banking Account Number):

BIC (Bank Identification Code):

²⁷ EUVL L...

4. Elatusvelvollinen

4.1. Nimi:

4.2. Lähiosoite:

4.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

4.4. Maa:

4.5. Puh. (*):

4.6. Sähköpostiosoite (*):

(* Vapaaehtoinen)

5. Suoraveloitusta koskeva hakemus

5.1. Elatusapusaatavan suuruuden vahvistaneen tuomion päivämäärä:

5.2. Kuukausittain veloitettava/pidätettävä määrä:

Valuutta: euro [Englannin punta] Kyproksen punta Tšekin koruna

Viron kruunu Unkarin forintti Maltan liira Latvian lati

Liettuan liti Slovakian koruna Ruotsin kruunu Slovenian tolar

Puolan zloty Muu (mikä):

5.3. Indeksointi

Jos 5.2 kohdassa ilmoitettu määrä on indeksoitu, sovellettu indeksikorjaus:

Päivämäärä, josta lähtien indeksointia sovelletaan:

5.4. Suoraveloituksen toimittamisesta huolehtiva taho

5.4.1 Elatusvelvollisen pankki:

IBAN (International Banking Account Number):

BIC (Bank Identification Code):

5.4.2 Elatusvelvollisen työnantaja:

6. Suoraveloitusta koskeva määräys

Suoraveloitusmääräystä koskeva hakemus on hylätty.

_____ määrätään

(5.4 kohdassa mainittu pankki tai työnantaja)

pidättämään/veloittamaan kuukausittain _____:n palkasta pankkitililtä

(4 kohdassa mainittu elatusvelvollinen)

seuraava summa:

(5.2 kohdassa mainittu summa)

seuraavan henkilön hyväksi:

(3 kohdassa mainittu hakija).

Jos ette pysty huolehtimaan suoraveloituksen toimittamisesta, teidän tulee ilmoittaa siitä 2 kohdassa mainitulle tuomioistuimelle 30 päivän kuluessa tämän asiakirjan vastaanottamisesta tai viimeksi suoritetusta pidätyksestä/veloituksesta (tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 33 artiklan 5 kohta).

Päiväys:

Toimivaltaisen viranomaisen allekirjoitus ja/tai leima:

LIITE III a

ILMOITUS ELATUSVELVOLLISELLE, JOTA VASTAAN ON ANNETTU ELATUSMAKSUJEN KUUKAUSITTAISTA SUORAVELOITUSTA KOSKEVA MÄÄRÄYS

(tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 34 artiklan 4 kohdan b alakohta²⁸)

1. Uudelleentutkiminen

Teitä vastaan on annettu elatusmaksujen kuukausittaista suoraveloitusta koskeva määräys. Kyseinen määräys ja täytäntöön pantava tuomio annetaan teille tiedoksi yhtä aikaa tämän ilmoituksen kanssa.

Teillä on oikeus pyytää annetun tuomion tutkimista uudelleen, jos ette ole saapuneet oikeuteen ja:

- a) ette ole saanut haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa, tai
- b) ette ole voineet vastustaa elatusapusaatavaa ylivoimaisen esteen tai teistä riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

Oikeutta pyytää tuomion uudelleentutkimista voidaan käyttää päivän ajan siitä päivästä, jona saatte tämän ilmoituksen.

2. Täytäntöönpano

Jos teillä ei ole oikeutta pyytää annetun tuomion tutkimista uudelleen 1 kohdan mukaisesti tai ette halua näin tehdä, mutta vastustatte kyseisen tuomion täytäntöönpanoa, voitte ottaa yhteyttä täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaisiin viranomaisiin tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 33 artiklan mukaisesti.

Päiväys:

Toimivaltaisen viranomaisen allekirjoitus ja/tai leima:

²⁸ EUVL L ...

LIITE IV

MÄÄRÄYS PANKKITILIN TILAPÄISESTÄ JÄÄDYTTÄMISESTÄ

(tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 35 artiklan 1 kohta²⁹)

1. Jäsenvaltio

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Tuomioistuin

2.1. Nimi:

2.2. Lähiosoite:

2.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3. Hakija

3.1. Nimi:

3.2. Lähiosoite:

3.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3.4. Maa:

3.5. Puh. (*):

3.6. Sähköpostiosoite (*):

4. Elatusvelvollinen

4.1. Nimi:

4.2. Lähiosoite:

²⁹ EUVL L...

4.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

4.4. Maa:

4.5. Puh. (*):

4.6. Sähköpostiosoite (*):

(*) Vapaaehtoinen

5. Hakemus pankkitilin tilapäisestä jäädyttämisestä

5.1. Hakemuksen perustelut (selvittää, kuinka vakava riski on siitä, että elatusvelvollinen jättää elatusavun maksamatta):

5.2. Jäädytettävä määrä:

Valuutta: euro [Englannin punta] Kyproksen punta Tšekin korona

Viron kruunu Unkarin forintti Maltan liira Latvian lati

Liettuan liti Slovakian korona Ruotsin kruunu Slovenian tolar

Puolan zloty Muu (mikä):

5.3. Jäädyttämishakemuksen kohde (elatusvelvollisen pankki):

5.3.1. Pankki:

5.3.2 Elatusvelvollisen tilin IBAN-numero (International Banking Account Number):

6. Määräys pankkitilin tilapäisestä jäädyttämisestä

Hakemus pankkitilin tilapäisestä jäädyttämisestä on hylätty.

_____ määrätään

(5.3 kohdassa mainittu pankki)

estämään kaikki seuraavan henkilön pankkitiliin:

(4 kohdassa mainittu elatusvelvollinen)

kohdistuvat tapahtumat, joiden seurauksena pankkitilin nettosaldo laskee alle seuraavan summan:

(5.2 kohdassa mainittu summa)

Päiväys:

Toimivaltaisen viranomaisen allekirjoitus ja/tai leima:

LIITE V

TIETOPYYNTÖ

(tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 45 artikla³⁰)

1. Jäsenvaltio

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Pyynnön esittäjä

2.1. Pynnön esittävä keskusviranomainen

2.1.1. Nimi:

2.1.2. Lähiosoite:

2.1.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

2.1.4. Puhelin:

2.1.5. Sähköpostiosoite

2.2. Viranomainen toimii seuraavan tuomioistuimen pyynnöstä:

2.2.1. Nimi:

2.2.2. Lähiosoite:

2.2.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

2.2.4. Puhelin:

2.2.5. Sähköpostiosoite

³⁰ EUVL L...

3. Pyynnön vastaanottava keskusviranomainen

3.1. Nimi:

3.2. Lähiosoite:

3.3. Postinumero ja postitoimipaikka:

3.4. Maa:

3.5. Puhelin:

3.6. Sähköpostiosoite:

4. Pyydetty tiedot

4.1. Asianomainen elatusvelvollinen

4.1.1. Nimi:

4.1.2. Viimeinen tunnettu osoite:

4.1.3. Muita hyödyllisiä tietoja (elatusvelvollisen kuvaus, edellinen työnantaja, perheenjäsenten osoite, elatusvelvollisen omistama ajoneuvo tai kiinteistö):

Mukaan liitetty valokuva.....

4.2. Millaisia tietoja haetaan

4.2.1. Elatusvelvollisen osoite.....

4.2.2. Elatusvelvollisen työnantaja.....

4.2.3. Elatusvelvollisen pankkiyhteystiedot.....

4.2.4. Arvio elatusvelvollisen omaisuudesta.....

4.2.5. Elatusvelvollisen tulot.....

5. Asiakirjat, joita edellytetään 4.2.2–4.2.5 kohdassa mainittujen tietojen saamiseksi (jäljennös liitteeksi)

5.1. Tuomio.....

5.2. Virallinen asiakirja.....

5.3. Osapuolten välinen sopimus.....

TÄRKEÄ HUOMAUTUS (tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa annetun neuvoston asetuksen 47 artikla):

Elatusvelvolliselle ei saa ilmoittaa tietojen toimittamisesta ennen kuin pyynnön esittänyt keskusviranomaisen ilmoittaa pyynnön vastaanottaneelle keskusviranomaiselle, että ilmoituksen voi antaa

Elatusvelvolliselle saa ilmoittaa tietojen toimittamisesta

Päiväys:

Toimivaltaisen viranomaisen allekirjoitus ja/tai leima: